

Uzasadnienie

Wydanie nowego rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności agencyjnych wiąże się z uchwaleniem przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. 2486), stanowiącej implementację do krajowego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/97 z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie dystrybucji ubezpieczeń (IDD). Państwa członkowskie Unii Europejskiej powinny dokonać implementacji dyrektywy do dnia 23 lutego 2018 r. Ustawa o dystrybucji ubezpieczeń uchyla dotychczas obowiązującą ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2077). Zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 20 ust. 17 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe z tytułu wykonywania czynności agencyjnych przez agenta ubezpieczeniowego i agenta oferującego ubezpieczenia uzupełniające, zwanego dalej „ubezpieczeniem OC”, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia.

Projektowane rozporządzenie zastąpi dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności agencyjnych (Dz. U. poz. 276).

W projekcie rozporządzenia przewiduje się rozszerzenie zakresu podmiotowego w stosunku do dotychczas obowiązującego rozporządzenia. Zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 20 ust. 17 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, zakres podmiotowy rozporządzenia będzie obejmował agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające. Proponowana zmiana wiąże się z wyodrębnieniem w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające jako odrębnej kategorii pośredników.

Poszczególne przepisy projektu rozporządzenia określające zakres obowiązkowego ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania czynności agencyjnych, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną ubezpieczenia OC odnoszące się do agentów ubezpieczeniowych w dużym stopniu powtarzają treść regulacji zawartych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 lutego 2015 r. Z kolei przepisy projektu rozporządzenia określające zakres obowiązkowego ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania czynności agencyjnych, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną ubezpieczenia obowiązkowego dla agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające będą analogiczne jak w przypadku agentów ubezpieczeniowych.

Proponowany przepis § 2 projektu rozporządzenia określa zakres ubezpieczenia OC. Analogicznie jak w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 lutego 2015 r., zgodnie z § 2 ust. 1 projektu ubezpieczeniem OC będzie objęta odpowiedzialność cywilna agenta ubezpieczeniowego, wykonującego czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r.

poz. 1170, z późn. zm.), za szkody wyrządzone w następstwie działania lub zaniechania ubezpieczonego, w okresie ubezpieczenia, w związku z wykonywaniem czynności agencyjnych. Zgodnie z § 2 ust. 2 projektu rozporządzenia, ubezpieczeniem OC będą objęte również szkody wyrządzone przez osoby, przy pomocy których agent ubezpieczeniowy i agent oferujący ubezpieczenia uzupełniające wykonują czynności agencyjne.

Katalog wykluczeń odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu ubezpieczenia OC, agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające, określony w § 2 ust. 3 projektu rozporządzenia, odpowiada analogicznemu katalogowi wykluczeń dla ubezpieczenia OC agentów ubezpieczeniowych, określonego w § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 lutego 2015 r.

Proponowana regulacja § 2 ust. 4 wynika z treści proponowanych regulacji zawartych w § 2 ust. 1-3. Analogicznie jak w dotychczas obowiązującym rozporządzeniu zakład ubezpieczeń nie będzie miał możliwości umownego ograniczenia wypłaty odszkodowań. Analogiczne rozwiązania występują w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej innych grup zawodowych objętych przedmiotowym obowiązkiem ubezpieczenia.

W § 3 projektu rozporządzenia proponuje się utrzymanie rozwiązania określającego termin obowiązku zawarcia ubezpieczenia OC przez agenta ubezpieczeniowego zawartego w dotychczas obowiązującym rozporządzeniu (§ 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 lutego 2015 r.) oraz objęcie przepisem także agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające. Obowiązek zawarcia ubezpieczenia OC przez obie kategorie pośredników ubezpieczeniowych będzie powstawał w dniu zawarcia umowy agencyjnej z drugim zakładem ubezpieczeń wykonującym działalność ubezpieczeniową w tym samym dziale ubezpieczeń zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Przepis § 4 ust. 1 projektu rozporządzenia, stanowiący implementację art. 10 ust. 4 dyrektywy w sprawie dystrybucji ubezpieczeń, określa minimalną sumę gwarancyjną z tytułu ubezpieczenia OC. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu dyrektywy, minimalna suma gwarancyjna będzie równa równowartości w złotych 1,25 mln euro w odniesieniu do jednego zdarzenia objętego umową ubezpieczenia oraz równowartości w złotych 1,85 mln euro w odniesieniu do wszystkich zdarzeń. Przyjęta w projekcie rozporządzenia minimalna suma gwarancyjna wynika ze specyfiki działalności agencyjnej oraz realizowanych przez agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające zadań. W ocenie projektodawcy nie należy zwiększać obciążeń finansowych ponoszonych przez agentów ubezpieczeniowych w związku z opłatą składek ubezpieczeniowych z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do obciążeń wynikających z dotychczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 lutego 2015 r.

Należy zwrócić uwagę, że przepisy art. 10 ust. 7 dyrektywy w sprawie dystrybucji ubezpieczeń, zobowiązują EIOPA do dokonywania regularnego przeglądu kwot wyrażonych w euro, o których mowa w akapicie powyżej w celu uwzględnienia zmian w europejskim wskaźniku cen konsumpcyjnych i opracowywania projektów technicznych standardów regulacyjnych dostosowujących te kwoty. Projekty będą przekładane Komisji Europejskiej do dnia 30

czerwca 2018 r., a następnie co 5 lat. W przypadku zmiany kwot bazowych wyrażonych w euro, o których mowa w akapicie powyżej, minister właściwy do spraw instytucji finansowych dokona nowelizacji rozporządzenia poprzez odpowiednią zmianę brzmienia przepisu § 4 ust. 1.

W proponowanym § 4 ust. 1 przyjęto, że okres umowy ubezpieczenia OC, analogicznie jak w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 lutego 2015 r., nie powinien być dłuższy niż 12 miesięcy. Przyjęty okres obowiązywania umowy ubezpieczenia wynika z praktyki na rynku ubezpieczeniowym (umowy są zwykle zawierane na okres roczny). Przyjęcie dłuższego okresu obowiązywania umowy ubezpieczenia OC byłoby niekorzystne dla ubezpieczonych.

Regulacja zawarta w § 4 ust. 2 określa kurs euro, według którego kwoty wyrażone w euro będą przeliczane w złotych. Proponuje się dokonywanie przeliczenia według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w tabeli kursów nr 1 każdego roku, analogicznie jak w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 lutego 2015 r. Proponowany przepis jest spójny z art. 2 ust. 7 i art. 20 ust. 9 ustawy o dystrybucji ubezpieczeń.

Zgodnie z proponowanym § 5 przepisy rozporządzenia będą miały zastosowanie do umów ubezpieczenia OC zawartych od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Jednocześnie projekt rozporządzenia zawiera regulację, która unormuje sytuację prawną podmiotów, które już zawarły umowy ubezpieczenia OC przed dniem wejścia w życie rozporządzenia. Na podstawie tych regulacji, umowy ubezpieczenia OC zawarte na podstawie dotychczasowych przepisów będą obowiązywały do końca okresu, na jaki zostały zawarte, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

W dniu 26 stycznia br. Sejm RP uchwalił ustawę o zmianie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń. Ustawa ta dokonuje zmiany terminu wejścia w życie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń na dzień 1 października 2018 r. W związku z powyższym, termin wejścia w życie projektowanego rozporządzenia również został wyznaczony na dzień 1 października 2018 r.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady nr 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, str. 42).

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt zostanie zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym rozporządzeń Finansów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, w związku z § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt zostanie

udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Zawarte w projekcie regulacje mogą mieć wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców zgodnie z art. 103 pkt 1a ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn.zm.). Tacy przedsiębiorcy, będący agentami oferującymi ubezpieczenia uzupełniające i wykonujący czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń, zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, będą obowiązani do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w projekcie rozporządzenia albo umowy gwarancji ubezpieczeniowej. W odniesieniu do agentów ubezpieczeniowych projekt nie wprowadza zmian w stosunku do dotychczasowych regulacji.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.